

संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती

Faculty of Humanities

मानवविज्ञान विद्याशाखा

Sanskrit /संस्कृत

Ph. D Coursework

Syllabus / अभ्यासक्रम

Course Name - संशोधन पद्धती/ **Research Methodology**

Couse Title	Type of Course	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Max Marks
संशोधन पद्धती/ Research Methodology	Theory	2	2	30	50

Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. संशोधनाचा अर्थ स्वरूप व महत्त्व स्पष्ट होईल. 2. संशोधनाच्या पद्धती व संशोधनाच्या समस्येनुसार त्यातील विविध पद्धतीचे उपयोजन करता येईल. 3. संशोधन पद्धतीचे आकलन झाल्यामुळे संशोधनात अभिरुची व गती प्राप्त होईल. 4. संशोधनाकडे व प्राप्त माहितीकडे चिकित्सक विश्लेषणात्मक आणि तुलनात्मक दृष्टीने पाहण्याची वृत्ती विकसित होईल. 5. पीएचडी साठी आणि संशोधन प्रकल्प प्रदान करणाऱ्या संस्थांच्या प्रकल्पासाठी या ज्ञानाचा फायदा होईल. 6. विद्यार्थ्यांना संशोधन आराखडा व प्रबंध लिहिण्याचे कौशल्य प्राप्त होईल.
--	---

Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास
Unit-I	● संस्कृत संशोधनाच्या संकल्पना, स्वरूप ● विविध संशोधन पद्धती – तौलनिक, ऐतिहासिक, विश्लेषणात्मक, समीक्षात्मक, भाष्य आणि टीकांची परंपरा, हस्तलिखितांचा अभ्यास व संपादन आणि पाठसमीक्षा आदी.	7
Unit-II	● संस्कृत साहित्यसंशोधनातील विविध विषय- संस्कृत साहित्यातील नवीन साहित्यप्रकार, एका विशिष्ट संस्कृत लेखकाचा अभ्यास, बहुशाखीय संशोधन, अनुवादित साहित्याचा अभ्यास आदी.	8

Unit-III	संशोधनाची साधने - संदर्भ ग्रंथ, नियतकालिके, शासकीय संस्थात्मक अहवाल, शोध प्रबंध व लघु प्रबंध, इस्त्रोतकोष, विविध कोश, ग्रंथावरील विविध टीका, हस्तलिखिते, ग्रंथपाठभेद	7
Unit-IV	संशोधन आराखडा लेखन – शोधविषयाची निवड, पूर्व साहित्याचा आढावा, गृहीतकृत्ये, संशोधन आराखडा, माहिती संकलन, सर्वेक्षण प्रश्नावली आणि मुलाखती, माहिती विश्लेषण आणि अहवाल/ आराखडा लेखन आदी आवश्यक बिन्दू	8
	एकूण	30

मूल्यमापन / Evaluation		
मूल्यमापनाचे स्वरूप	लेखी परीक्षा	
	1. घटक 1 व 2 वर 2 पैकी 1 दीर्घोत्तरी प्रश्न	15 गुण
	2. घटक 3 व 4 वर 5 पैकी 3 टिपा	15 गुण
	अंतर्गत मूल्यमापन	
	1. संशोधन आराखडा लेखन व शोधनिबंध लेखन	15 गुण
	2. संशोधन आराखड्यावर मौखिकी परीक्षा	05 गुण
	एकूण	50

संदर्भग्रंथ

1. Sanskrit Shodh Pravidhi (Sanskrit), Prof. Acharya Satyanarayana, National Sanskrit University, Tirupati, 2021.
2. <https://archive.org/details/sanskrit-shodh-pravidhi/page/14/mode/2up>
3. Sanskrit Shodh Pravidhi (Hindi), by Dr. Chaube Sureshchandra, Mahatma Gandhi Kashi Vidyapeeth, Varanasi, 2014. 3.
4. https://archive.org/details/20221006_20221006_1437/mode/2up
5. Introduction to Indian Textual Criticism, Prof. Katre S M, Deccan College, Pune, 1941.
6. Textual Criticism (Sanskrit), Prof. Bhat L N, Jaddipal V., National Sanskrit University, Tirupati, 2003.
7. Elements of Research Methodology in Sanskrit, Dr. Dash Keshab Chandra, Chaukhamba Sanskrit Sansthan, Varanasi, 2022.
8. Research Methodology, Dr. Kamatchi Mahalakshmi, Saliha Publications Vaniyambadi, Tirupattur District, Tamil Nadu, 2023.
9. Fundamentals of Research Methodology and Statistics, Singh Yogesh Kumar, New age International Publishers, Delhi, 2006.
10. <https://mfs.mkcl.org/images/ebook/Fundamental%20of%20Research%20Methodology%20and%20Statistics%20by%20Yogesh%20Kumar%20Singh.pdf>
11. Handbook of Research Methodology, Dr. Mishra Shanti Bhushan, Dr. Shashi Alok, Educreation Publishing, New Delhi, 2017.
12. शोधप्रविधि एवं पाण्डुलिपिविज्ञान, डॉ. अभिराज राजेन्द्र मिश्र, डॉ. राजेशकुमारी मिश्र, अक्षरा प्रकाशन, अहमदाबाद 2008.
13. Methodology in Indological research, M. Srimannarayana Murti, Bhartiya Book Corporation, 2018.